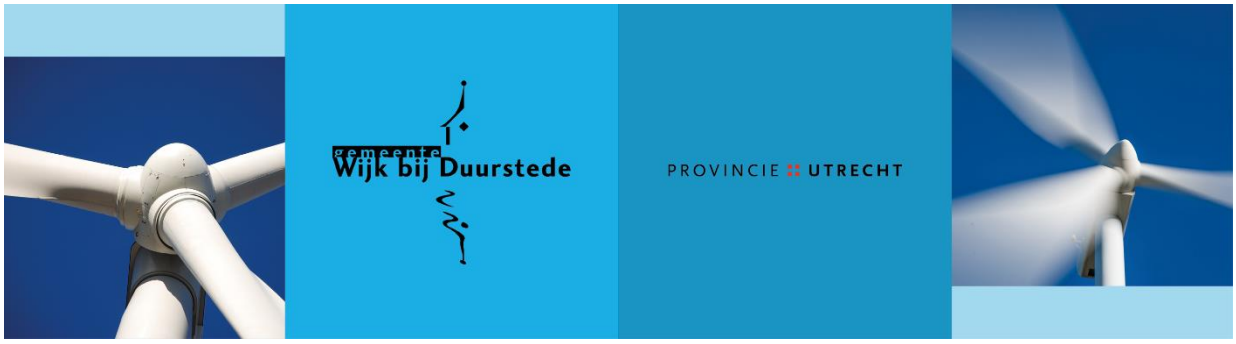

Windenergie in Wijk bij Duurstede: Antwoorden op de vragen – versie september 2026

Tijdens de startbijeenkomsten op 6 februari 2025 en via de mail zijn er vragen gesteld over het windproject in Wijk bij Duurstede. De vragen zijn in dit document beantwoord en ingedeeld in categorieën. Vragen en antwoorden uit opvolgende bijeenkomsten zijn ook aan dit document toegevoegd. Dit document is voor het laatst bijgewerkt in september 2026.

1. Locatiekeuze 2
2. Doelstelling 5
3. Nut, noodzaak en alternatieven 6
4. Gezondheid 8
5. Waardedaling en toestemming grondeigenaren 10
6. Landelijke milieunormen 12
7. Schadelijke stoffen 14
8. Geluid 15
9. Slagschaduw 17
10. Duurzaamheid 18
11. Financieel meedoen / lokaal eigendom 19
12. Vervolgproces 22
13. Participatie 27
14. Netaansluiting en netcongestie 29
15. Overig 30
16. Achteraf ingediende vragen per mail 34

1. Locatiekeuze

Nr	Vraag	Antwoord
1	Waarom is dit gebied gekozen? Welke afwegingen zijn er geweest, welke wegingsfactoren zijn hierbij gebruikt?	Er is een plan-milieu-effectrapportage opgesteld waarin voor de hele provincie effecten van windturbines op bijvoorbeeld leefomgeving, ecologie en cultuurhistorie zijn onderzocht. Op basis van adviezen van een burgerforum is gekozen om de criteria leefomgeving en natuur het zwaarst laten wegen en daarbij te kijken waar clustering van windenergie nabij bedrijventerreinen en infrastructuur mogelijk is. De volledige onderbouwing is te vinden onder Onderbouwing lijst meest kansrijke gebieden voor windenergie. Op blz 22 van de onderbouwing zijn de wegingsfactoren toegelicht.
2	Wie heeft de afweging dan gemaakt?	Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht hebben deze afweging gemaakt
3	Hoe kan het dat er zoveel op zo'n klein gebied bij elkaar komt? Dit is onredelijk!	Ruimte in Nederland en specifiek de provincie Utrecht is schaars. Het is dan ook niet te voorkomen dat ruimtegebruik gecombineerd wordt.
4	Hoe kan een gebied worden aangewezen, als er nog geen metingen zijn?	Om de kansrijke gebieden in de provincie Utrecht aan te wijzen zijn vuistregelafstanden tot bijvoorbeeld woningen of natuurgebieden gebruikt. Dat is voldoende om een vergelijking te maken tussen de verschillende gebieden. Bij de uitwerking van een vlek naar een concreet project is preciezer milieuonderzoek nodig. Dat onderzoek vindt plaats nadat er samenwerkingsafspraken zijn gemaakt in de omgevingsovereenkomst.
5	Waar zijn die vlakken op gebaseerd? Welke afstandsnorm? Industrieterrein wonen ook mensen, dat is toch minder dan 200m?	De afstanden tot losstaande woningen voor de eerste afbakening van de gebieden is 300 meter en 400 tot woonkernen, dat geldt ook voor woonbestemmingen op het industrieterrein. Overigens is in het gebied ruimte om grotere afstanden tot woningen aan te houden en moeten deze afstanden dus niet als maximum afstand gezien worden.
6	Mensen willen duidelijkheid, paar vlekken is vervelend. Waar komen ze nou precies?	Het staat nog niet vast waar en hoeveel windmolens er komen. Ook is nog onbekend hoe hoog ze worden. De uitwerking van locatie naar de exacte plekken, aantal en hoogte vindt plaats in fase 3 nadat de omgevingsovereenkomst (fase 2) is gesloten. Bij de uitwerking naar een concreet project worden inwoners, ondernemers en grondeigenaren betrokken volgens de afspraken in de omgevingsovereenkomst. We hebben verschillende reactie gehoord over dat de plekken nog niet vaststaan. De een wil graag duidelijkheid. De ander vindt het prettig dat er nog invloed mogelijk is.
7	Wie zijn de mensen uit het burgerforum?	Dit zijn inwoners uit de provincie Utrecht die zich via de provinciale inwonersraadpleging hebben aangemeld. Uit de aanmeldingen is een gewogen loting gemaakt om te komen tot een groep van ca. 80 inwoners. Dit is gedaan op basis van leeftijd, opleiding, geslacht en geografische spreiding. Meer informatie over het proces van het burgerforum is te vinden onder Proces burgerforum windenergie.
8	Wat is de uitslag van het draagvlakonderzoek? Waarom is hier niks meegedaan?	De resultaten van de gemeentelijke raadpleging over schone energie in de gemeente Wijk bij Duurstede zijn in het raadsinformatiesysteem van de gemeente. Deze resultaten zijn door de raad betrokken in de besluitvorming over het kansrijke gebied.
9	Er zijn andere gebieden die aantrekkelijker zijn voor windenergie. Gemeente	De provincie heeft het gebied in Wijk bij Duurstede aangewezen als 'meest kansrijk voor windenergie' omdat het in vergelijking met andere onderzochte gebieden relatief goed scoort op het gebied van

	Wijk bij Duurstede heeft voldaan aan zijn hoeveelheid zonne-energie. Waarom is dit niet meegenomen in de besluitvorming?	leefomgeving en ecologie. Daarbij is er in het gebied ruimte voor clusteren langs infrastructuur en ligt het in de buurt van een groot bedrijventerrein. Bij het besluit over welke gebieden in de provincie het meest kansrijk voor windenergie zijn, is niet meegewogen hoeveel opwek een gemeente al mogelijk maakt. Er liggen alleen ruimtelijke redenen ten grondslag aan het besluit over de meest kansrijke gebieden.
10	Er zijn "kansrijke gebieden" die een veel grotere afstand leveren tot woningen, waar grondpartijen zijn. Waarom staat Wijk bij Duurstede op nr. 1, met een veel kortere afstand tot woningen?	Het is niet zo dat het gebied in Wijk bij Duurstede op 1 staat. Het is één van de meest kansrijke gebieden. Het gebied scoort in vergelijking tot andere gebieden relatief goed op de aspecten leefomgeving en ecologie. Daarnaast is er in het gebied ruimte om de windmolens te clusteren, ze langs infrastructuur te plaatsen en ligt het in de buurt van een groot bedrijventerrein.
11	Moet de afstand niet gemeten worden vanaf de grens van de camping?	In het milieuonderzoek van de provincie zijn verschillende kansrijke locaties voor windenergie in beeld gebracht. In dit onderzoek is rekening gehouden met harde wettelijke belemmeringen en complexe belemmeringen. Door overal van dezelfde belemmeringen uit te gaan kon een goede vergelijking tussen alle gebieden in de provincie plaatsvinden. Omdat recreatieterreinen geen geluidsgevoelige of slagschaduwgevoelige objecten zijn, is er niet gemeten vanaf de grens van de camping. In de volgende fase zal ook het geluidniveau ter plaatse van de camping meegenomen worden in de afwegingen voor de inrichting van het gebied.
12	Bij de verbouwing van onze woning kon er van alles niet, en nu krijgen we dit!! Dit kan wel?	Voor zowel de bouw van woningen als windmolens gelden wetten en regels. De gemeente en provincie kunnen de vergunning verlenen als wordt voldaan aan deze wetten en regels en de procedures zorgvuldig zijn doorlopen. Dit geldt ook voor de toekomstige vergunning voor de windmolens.
13	Wat wordt de afstand van het Amsterdam Rijn Kanaal tot aan een windmolen?	De afstand is afhankelijk van de afmetingen van de uiteindelijke windturbine en welke posities uiteindelijk gekozen worden. Rijkswaterstaat hanteert een afstand van minimaal 50 meter vanuit de rand van de vaarweg.
14	Gaat de Provincie rekeninghouden met de cumulatie van windparken en zonneweiden die mogelijk in deze hoek van Wijk bij Duurstede gaat komen aan beide zijden van het ARK en in de directe omgeving van buurtschap Dwarsdijk. Met de daarbij gecumuleerde gezondheidsrisico's, geluidsoverlast, aantasting van natuur en omgeving?	Voor de uitwerking naar een project wordt een volgend milieuonderzoek opgesteld. Een zogenoemd project milieueffect-rapport. In dit onderzoek worden de effecten voor verschillende aspecten in de omgeving in beeld gebracht van verschillende windmolen-opstellingen. In het onderzoek wordt rekening gehouden met de bestaande situatie en ontwikkelingen die vergund zijn en nog niet gebouwd. Dus ook met zonneparken en de optelsom met andere geluidsbronnen in de omgeving. Bij de keuze voor de definitieve opstelling weegt de provincie de verschillende effecten en belangen tegen elkaar af.
15	Dienen er bij deze cumulatie niet opnieuw een MER en onderzoeken naar effecten op korte termijn en lange termijn op de omwonenden en flora en fauna?	Ja dat klopt. Voor het toekomstige windpark wordt een nieuw meer gedetailleerd milieurapport opgesteld. Zie bovenstaand antwoord.

16	Waarom is specifiek in dit gebied gekozen voor deze unieke en buitenproportionele concentratie van én windmolens én hectaren zonnepanelen?	Zie reactie bij vraag 1
17	Waar komen de windturbines?	Dat is nog niet bekend. De provincie geeft aan dat dit de keerzijde van het proces is dat op dit moment nog niet duidelijk is waar de windturbines precies komen te staan. Dit komt door de insteek van het proces, waarbij eerst afspraken worden gemaakt en daarna wordt gezocht naar de optimale locaties.
18	Als dit windpark gerealiseerd is, komen er dan nog meer windtubrines? Bijvoorbeeld toch nog extra aan de zuidkant?	Antwoord provincie: de provincie gaat uit van een opwek van 100 GWh in dit gebied ten behoeve van de doelen voor 2030. Er zijn op dit moment geen enkele plannen om de opwek in dit gebied uit te breiden.

2. Doelstelling

Nr	Vraag	Antwoord
1	Worden de zonnepanelen van individuen meegerekend met de doelstellingen voor wind- en zonne-energie?	Provincie en gemeente zijn blij met alle oplossingen die worden aangedragen om het aandeel van zonne-energie op daken te vergroten. Dat draagt immers bij aan de doelstellingen voor het verlagen van CO_2 uitstoot. Dit geldt ook voor andere doelen van de energietransitie zoals verduurzaming van warmte. Voor grootschalige zon en wind zijn doelen in de Regionale Energie Strategie (RES) opgesteld, daar tellen de zonnepanelen van individuen niet in mee. Zonnepanelen van individuen tellen wel mee in de optelsom om de klimaatdoelen te halen, maar niet in de pijler RES.
2	Landelijk is aangegeven dat we al aan de norm voldoen. Waarom wordt dit dan nog doorgedrukt?	Windenergie is noodzakelijk om de in de Provinciale Omgevingsvisie opgenomen doelstelling te halen. Daar staat dat minimaal 55% van het elektriciteitsgebruik van de provincie Utrecht in 2030 uit hernieuwbare bronnen afkomstig moet zijn. Ook is het plan ook nodig om het gezamenlijk doel van Regionale Energie Strategie van de regio U16 te halen (1,8 TWh). Gemeente Wijk bij Duurstede heeft als ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn en het liefst eerder dan 2050 klimaatneutraal. De ontwikkeling van windenergie is een belangrijk onderdeel om deze ambitie in 2030 te kunnen bereiken.
3	Het hoeft pas in 2050 energieneutraal te zijn, waarom dan nu zo snel doordrukken terwijl we de energie niet eens kwijt kunnen of kunnen opslaan?	Zie reactie op de vraag hierboven. De aansluitbaarheid op het electriciteitsnet op termijn is met Stedin afgestemd, maar het is aan de initiatiefnemer om dat later - als het project concreter wordt - verder uit te werken. Zie hierover meer vanaf vraag 85.
4	Hoe zit het met landelijk gemiddelde voor opwek per inwoner en hoe verhoudt zich dat tot Wijk bij Duurstede?	In Wijk bij Duurstede was er volgens de regionale klimaatmonitor in 2022 (nieuwste gegevens) 3.680 MJ opwek van duurzame elektriciteit per inwoner. Over heel Nederland is de gemiddelde duurzame opwek per inwoner ongeveer 10.000 MJ Zie Bron
5	Is deze cumulatie van windmolens en zonneweiden al eerder in ons land voorgekomen?	Ja, windmolens en zonnevelden worden regelmatig gecombineerd. Het is zelfs gunstig voor de balans op het elektriciteitsnet. Als windmolens en zonnepanelen gebruik kunnen maken van dezelfde aansluiting kunnen zo ook maatschappelijke kosten worden bespaard.
6	Zitten de windmolens en zonneweiden elkaar niet in de weg?	Zie bovenstaand antwoord.
7	Hebben eigenaren van zonneweiden de eigenaren van windmolens aansprakelijk gesteld voor de minder opbrengst van hun panelen voor 10 tot 20%?	Provincie en gemeente zijn daar niet mee bekend.

3. Nut, noodzaak en alternatieven

Nr	Vraag	Antwoord
1	Waarom niet vanuit gemeentes windmolens clusteren op zee?	Landelijk moet er in 2030 84 terawattuur (TWh) duurzame energie worden opgewekt. Dat is afgesproken in het Klimaatakkoord 2019. Die doelstelling wordt grotendeels ingevuld met windturbines die in zee staan. In 2030 zal ongeveer 75 procent van ons huidige elektriciteitsverbruik afkomstig zijn van windturbines op zee. De Noordzee, die toch al zeer intensief gebruikt wordt, raakt dus al aardig vol met windturbines. Wind op land is daarom ook nog nodig om de doelstelling uit het Klimaatakkoord te halen. En daaraan moeten ook de provincie en gemeente een steentje bijdragen. In de Regionale Energie Strategieën U16 is afgesproken om in de provincie Utrecht voor 2030 1,8 TWh duurzame energie op te wekken via zonne-energie op daken en op land, en via windenergie op land.
2	Waarom hier nu wel en in andere gemeenten niet (omdat ze het daar niet willen natuurlijk)?	De gemeente Wijk bij Duurstede heeft in dit gebied de provincie gevraagd de rol van bevoegd gezag op zich te nemen. De provincie heeft ook andere gebieden gekozen om windenergie te realiseren en gaat dus ook in andere gemeenten als bevoegd gezag aan de slag met windenergieprojecten. Daarnaast zijn er ook gemeenten die zelf een project in hun gemeente mogelijk maken.
3	Waarom niet gewoon een kerncentrale ipv al die windmolens, ze mogen mijn grond kopen voor een kerncentrale?waarom niet meer inzetten op kernenergie? Onderzoeken hadden allang gedaan moeten zijn. Wordt kernenergie nu nog onderzocht door de provincie?	Vanwege de lange voorbereidings- en bouwtijd van kerncentrales vormt kernenergie geen alternatief voor een duurzame elektriciteitsvoorziening in 2030. Op de langere termijn zou kernenergie wel een grotere rol in de elektriciteitsvoorziening kunnen innemen. Echter, op basis van landelijke en provinciale besluitvorming is op dit moment nog niet te verwachten dat het aandeel van kernenergie in de toekomst zo groot zal zijn dat de ontwikkeling van windenergie op land overbodig is. Kernenergie kent daarnaast ook nadelen die bij windenergie geen rol spelen, zoals de productie van kernafval.
4	Waarom zetten we de windmolens niet in de stad? Daar kwamen ook de meesten uit het burgerpanel vandaan.	Als met de stad de bebouwde kom van de gemeente Utrecht bedoeld wordt, is het antwoord dat dit niet mogelijk is. Net zoals het niet mogelijk is om in de bebouwde kom van Wijk bij Duurstede windenergie te realiseren. Als het gaat om gebieden in de gemeente Utrecht is het zo dat de gemeente Utrecht onlangs een windpark met 4 turbines heeft vergund. Daarnaast brengt de gemeente Utrecht nog een kansrijkge gebied in de gemeente in procedure en onderzoekt ze overige mogelijkheden voor windenergie.
5	Windmolens draaien vooral op subsidie, en zijn toch geen oplossing voor de energiebehoefte van de toekomst?	Elektriciteitsopwekking met windturbines op land is juist één van de goedkoopste vormen van duurzame elektriciteitsopwekking. Moderne windturbines kunnen in de provincie Utrecht jaarlijks meer dan 20 GWh elektriciteit opwekken (genoeg voor circa 6.000 huishoudens). Een dergelijke elektriciteitsproductie per windturbine voldoende is om een betekenisvolle bijdrage te leveren aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame elektriciteit.
6	Wat zijn alternatieven om het niet hier te laten komen? Er zijn toch andere mogelijkheden?	De alternatieven om de gemeentelijke ambitie van energieneutraliteit in 2030 te bereiken zijn op 2 juli 2024 voorgelegd aan de gemeenteraad. Eén van de alternatieven was bijvoorbeeld om aanvullend nog eens 81 hectare aan zonnevelden te realiseren. De raad

		heeft, mede op basis van de beschikbare alternatieven, besloten om windenergie mogelijk te helpen maken. U kunt het raadsbesluit en de overwegingen vinden in het Raadsinformatiesysteem van de gemeente.
7	Waarom zijn er geen initiatieven van andere energievormen dan wind? Niemand wil het in zijn achtertuin dus waarom wordt het doorgedrukt?	In het kader van de doelstellingen voor opwek in de regionale energiestrategie worden alleen plannen voor zonne- en windenergie ontwikkeld. Windenergie en zonne-energie zijn bewezen en betaalbare technieken waarmee onze elektriciteitsopwek kan worden verduurzaamd. Dit neemt niet weg dat andere vormen van duurzame energie ook van belang zijn zoals zon op woningen, isolatie en verduurzaming van warmte.
8	Als China, Rusland en de VS niet meedoen, waarom wij wel als braafste jongetje van de klas? Geen windmolens in Nederland, misschien wel op zee.	Nederland heeft het Klimaatakkoord van Parijs in 2015 mede-ondertekend. Met de Regionale Energie strategieën wordt daar provinciaal en regionaal niveau invulling aan gegeven. De doelstellingen worden grotendeels ingevuld met windmolens die in zee staan. In 2030 zal ongeveer 75 procent van ons huidige elektriciteitsverbruik afkomstig zijn van windturbines op zee. De Noordzee, die toch al zeer intensief gebruikt wordt, raakt dus al aardig vol met windturbines. Voor de provincie Utrecht is de RES-doelstelling 2,4 terawattuur duurzame energie voor 2030. Om deze doelstelling te halen is het nodig om ook op land windenergie te realiseren. Als gemeente en provincie willen wij graag verantwoordelijkheid nemen voor de zorg van onze aarde, ongeacht wat andere landen hierin beslissen.
9	Wat is het alternatief van de molens. Onderzoek door TU?	We weten niet welk onderzoek van de TU wordt bedoeld en verwijzen naar de antwoorden op de vragen 17 tot en met 24.
10	Levert een grote gascentrale (zoals de Clauscentrale) in 2 dagen tijd niet hetzelfde aan stroom als 4 windturbines in een heel jaar?	Clauscentrale is 1290 MW, in 48uur levert deze 62 GWh, vergelijk met beoogde opbrengst windpark in Wijk: 100 GWh. Claus gebruikt dan wel 16 miljoen m3 aardgas in 48 uur, vergelijkbaar met het jaarverbruik van ruim alle huishoudens in de gemeente Wijk. Vanwege de hoge gasprijzen wordt de Clauscentrale nu alleen gebruikt als stop/start centrale op wisselingen op te vangen. (bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Clauscentrale)

4. Gezondheid

Nr	Vraag	Antwoord
1	wat is de impact van de windmolens op mensen met migraine of epilepsie?	Er is in de wetenschappelijke onderzoeken geen verband aangetoond tussen windenergie en migraine. Over slagschaduw is het goed om te weten dat de moderne windturbines een zodanige rotor en draaisnelheid hebben dat de frequentie van flikkering van het licht in geen geval meer kan bedragen dan 1 Hz. Flikkerfrequenties tussen 2,5 Hz en 14 Hz kunnen een relatie hebben met epilepsie, dergelijke frequenties treden niet op bij windturbines
2	Wie is er straks aansprakelijk als bij ons gezondheidsschade ontstaat?	Om inwoners te beschermen tegen onaanvaarbare hinder en gezondheidsschade, stelt de overheid milieunormen op. Als in een voorkomend geval gezondheidsschade optreedt zou bij de betreffende overheid een beroep op schadevergoeding gedaan kunnen worden. Een rechter moet beoordelen of de schadevergoeding kan worden toegewezen. Zie ook de beantwoording van vraag 28 en 29.
3	Welke afstand tot mijn bed levert gezondheidsproblemen op. Dat wil ik weten.	Uit wetenschappelijk onderzoek weten we hoe de hinder toeneemt met de toename van geluid. Daarom worden geluidsnormen vastgesteld om te zorgen dat omwonenden zo weinig mogelijk hinder hebben. Toch kan het voorkomen dat er perioden en weersomstandigheden zijn waarbij het geluid hinderlijk is. Geluidhinder heeft geen directe invloed op onze gezondheid (zie hiervoor ook Windturbines en gezondheid website van de GGD), maar hinder kan stress geven en langdurige stress is niet goed voor onze gezondheid. Er is geen directe relatie tussen afstand tot de windturbine en gezondheidseffecten
4	Wat is de compensatie bij slaapproblemen?	Er is geen bewijs voor een direct verband tussen slaapverstoring en het niveau van windturbinegeluid. Windturbines kunnen wel zorgen voor hinder en die hinder zou tot slaapverstoring kunnen leiden. De onderzoeken laten daar geen eenduidige resultaten over zien. Met de initiatiefnemer zouden afspraken gemaakt kunnen worden over hinderbeperkende maatregelen in de nacht.
5	Hoe waarborgt WbD de gezondheid van zijn inwoners?	De provincie volgt de normen van de Rijksoverheid. De normen zijn opgesteld om omwonenden te beschermen tegen geluidshinder, slagschaduw en borgen de veiligheid. Als er tijdens vergunningverlening nog geen nieuwe normen zijn, zal de provincie lokale normen stellen om de hinder te beperken en daarmee de gezondheid te waarborgen. De gemeente ziet erop toe dat de provincie milieunormen hanteert die zorgvuldig tot stand zijn gekomen. Daarnaast let ze erop toe dat zorgen van omwonenden serieus worden genomen en worden onderzocht.
6	Is de provincie wel bezorgd over de 4e aanvliegroute van Schiphol en niet over de effecten van windmolens?	Het is duidelijk dat ruimtelijke ontwikkelingen die nodig zijn voor onze activiteiten zoals vliegen en elektriciteit gebruiken effecten hebben op de omgeving. De nieuwe aanvliegroute Schiphol is ook een ontwikkeling waar we als provincie vragen rekening te houden met de effecten op inwoners. Bij de ontwikkelingen van windenergie houden we ook ze veel mogelijk rekening met effecten op inwoners, maar het volledig voorkomen van effecten door geen windenergie mogelijk te maken is hierbij geen optie.
7	Wordt er vanaf morgen direct onderzoek gedaan	Dit onderzoek is al uitgevoerd en blijft continu doorontwikkeld. Het RIVM doet onderzoek naar gezondheidseffecten op omwonenden. Uit

	naar de gezondheidsgevolgen? Echt, eerlijk, gedegen onderzoek.	buitenlandse onderzoeken is bewezen dat omwonenden hinder kunnen ondervinden van windturbines. Deze hinder kan indirect andere gezondheidsklachten veroorzaken. Onderzoek naar slaapverstoring door windturbines geeft geen eenduidige resultaten. Voor andere gezondheidsproblemen, zoals hart- en vaatziekten of mentale gezondheid, is geen bewijs.
8	Als aangetoond wordt dat er gezondheidsrisico's bestaan? Wat dan?	Gemeenten, provincies en ontwikkelaars van windparken moeten ervoor zorgen dat windturbines op een zorgvuldige manier worden geplaatst. Ze moeten zich houden aan milieuregels, zoals geluidsnormen, om te voorkomen dat mensen gezondheidsproblemen krijgen of te veel overlast ervaren. Zo blijven de turbines veilig en veroorzaken ze geen onacceptabele overlast voor de omgeving.
9	Wat is de rol van de provincie bij het waarborgen randvoorwaarden tav een gezonde leefomgeving? En waarin wordt dat tastbaar?	Om omwonenden van een windpark te beschermen tegen onaanvaardbare hinder gelden milieunormen voor oa geluid en slagschaduw. De provincie kan de vergunning alleen verlenen als aan deze normen wordt voldaan.
10	Hoe neemt de provincie het voorzorgsbeginsel mee in haar rol en hoe waarborgt zij deze in de deliverables? Hoe wordt dit tastbaar?	Als de provincie besluiten neemt over een windenergieproject, betrekt ze daarbij de wetenschappelijk onderbouwde inzichten over gezondheid en windenergie. Deze inzichten worden oa besproken in het milieuonderzoek. In de argumentatie van het besluit moet de provincie onderbouwen dat het plan voldoet aan de geldende wet- en regelgeving en dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Het voorzorgsbeginsel vereist niet dat het bevoegd gezag op basis van enkele publicaties, waarin slechts een mogelijk verband wordt gelegd tussen windturbines en gezondheidsklachten, wanneer er algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten zijn, van de vaststelling van een plan moet afzien.
11	Gezondheid: wie levert onafhankelijke experts aan? Kan dat ook door de omgeving aangediend worden? Komt er een onafhankelijk onderzoek en zo ja in welke fase?	Zie beantwoording vraag 32 en 82. In het milieuonderzoek van de volgende fase zullen ook de laatste wetenschappelijke inzichten over gezondheid worden betrokken. Het RIVM en de GGD volgen de laatste inzichten en doen waar nodig zelf onderzoek. De inzet van een onafhankelijk expert of het betrekken van een specifiek onderzoek namens de omgeving kan in het kader van de omgevingsovereenkomst worden besproken.

5. Waardedaling en toestemming grondeigenaren

Nr	Vraag	Antwoord
1	Waar kan je schade halen als je huis minder waard wordt?	Hiervoor kan, nadat het projectbesluit waarmee de windturbines ruimtelijke mogelijk gemaakt worden is genomen, een beroep gedaan worden op nadeelcompensatie. Een onafhankelijke adviescommissie beoordeelt uw aanvraag. Meer informatie over nadeelcompensatie kunt u vinden op onze website.
2	Is compensatie voor daling van de WOZ waarde gelijk aan planschade?	Dat hoeft niet. De waardedaling van een woning wordt uitgebreid onderzocht bij een aanvraag voor nadeelcompensatie. WOZ-waarde wordt veel algemener bepaald.
3	Er is al een planschade-claim van 17 miljoen ingediend bij gemeente en provincie: niets meer van gehoord	Het is niet mogelijk om een schadeclaim in te dienen voor toekomstige schade. Op het moment dat een projectbesluit is genomen is duidelijk wat de effecten van het windpark zullen zijn en kan een verzoek tot nadeelcompensatie worden ingediend, zie ook het antwoord op vraag 34
4	Als grondeigenaren geen windmolens willen, wat gebeurt er dan? Kunnen ze onteigend worden? Kunnen ze gedwongen worden om ze te plaatsen?	De provincie wil in overleg met de grondeigenaren en omgeving tot een goed proces komen om windmolens te plaatsen. Met elkaar willen we tot een goed model komen met zeggenschap en profijt voor de grondeigenaren en de directe omgeving. We gaan er vanuit dat dit proces resultaat oplevert en er geen andere wegen ingegaan hoeven worden. Onteigening is een middel dat de provincie zou kunnen toepassen, maar er zijn op dit moment geen plannen om dat hiervoor in te zetten.
5	Is er een ander soort vergoeding voor mensen die heel dichtbij wonen? Uitgekocht?	Een uitkoopregeling is niet aan de orde. Er zal alleen windenergie toegestaan worden als voldaan kan worden aan de normen die hiervoor gelden. In de gekozen gebieden kan voldoende afstand gehouden worden tot woningen en bedrijven om aan de normen te voldoen en is uitkopen dus niet nodig.
6	Wordt er voorbijgegaan aan de grondeigenaren? Hoe zit het dan als alle grondeigenaren zeggen dat ze het niet willen? Hoe zit het met de grens? Komt de wiek dan over de grens heen van een grondeigenaar? Mag dat? Blijven de wieken binnen de gele vlekken? Wat gebeurt er als de ene grondeigenaar wel wil en de aanliggende grondeigenaar niet?	De provincie wil in overleg met de grondeigenaren en omgeving tot een goed proces komen om windmolens te plaatsen. Met elkaar willen we tot een goed model komen met zeggenschap en profijt voor de grondeigenaren en de directe omgeving. We gaan er vanuit dat dit proces resultaat oplevert en er geen andere wegen ingegaan hoeven worden. Ook voor overdraai van de wieken is toestemming nodig een grondeigenaar. De wieken hoeven niet altijd binnen de gele vlekken te blijven. Zo is bijvoorbeeld bij de afstand tot Natuur Netwerk Nederland rekening gehouden dat de turbines voldoende afstand houden om overdraai te voorkomen. Het kan bovendien zijn dat gedurende het proces blijkt dat uit nader onderzoek blijkt dat afgeweken kan worden van bepaalde algemene afstandcriteria en om, bijvoorbeeld om meer afstand tot woningen te houden, gekozen wordt een turbine net buiten een geel vlak te positioneren.
7	Liggen er al afspraken met grondeigenaren?	De initiatiefnemers hebben met een aantal grondeigenaren afspraken gemaakt over de plaatsing van windmolens. Dat is aan zowel de noordzijde als zuidzijde van het Amsterdam-Rijnkanaal. De provincie en gemeente hebben geen afspraken met grondeigenaren gemaakt.
8	Een wiek komt over de grens van mijn land. Mag dat?	Dat is toegestaan als er toestemming is verleend door de grondeigenaar.

9	Kan vooraf worden vastgelegd dat bewoners recht hebben op schadevergoeding bij waardevermindering van hun huizen? Waarom wordt dit pas achteraf bekeken en niet vooraf geregeld?	Nee het is niet mogelijk om de schade vooraf vast te stellen. Pas als bekend is waar de windmolens komen en met welke afmetingen, kan het eventuele nadeel worden vastgesteld.
10	Stel dat op enig moment blijkt dat woningen onverkoopbaar blijken of tegen een veel lagere WOZ-waarde verkocht worden dan verwacht had mogen worden zónder windturbines op korte afstand. We vinden belangrijk dat vooraf afspraken en richtlijnen zijn vastgesteld hoe deze bewoners worden gecompenseerd.	Of omwonenden in aanmerking komen voor nadeelcompensatie door waardevermindering van woningen ligt wettelijk vast en is afhankelijk van een aantal omstandigheden (bijvoorbeeld of het al bekend was op het moment dat u de woning kocht en hoe hoog de waardevermindering is) en moet worden vastgesteld door een deskundige. De evt. nadeelcompensatie komt voor rekening van initiatiefnemers van een windproject. De vergoeding kunt u aanvragen bij de provincie nadat de vergunning voor een windproject rechtskracht heeft. Zie ook de beantwoording van vraag 34
11	Kan er transparantie worden gegeven in de grondposities?	Dat is een vraag aan de initiatiefnemers en de grondeigenaren.
12	Waarom wil de provincie geen taxatie van de woningen uitvoeren?	Bij het indienen van een planschadeclaim wordt er in opdracht van de provincie een taxatie van de woning uitgevoerd. Als de vraag doelt op een nulmeting voor woningwaarde: dit zal niet worden uitgevoerd, omdat woningwaarden altijd fluctueren.

6. Landelijke milieunormen

Nr	Vraag	Antwoord
1	Waarom wachten we niet op de landelijke milieunormen?	Op 28 augustus heeft de ministerraad in concept nieuwe afstandsnormen voor windturbines op land vastgesteld. Het kabinet kiest ervoor de norm te bepalen op twee keer de tiphoogte van een windturbine. Naast de afstandsnorm komen er ook nieuwe, iets strengere landelijke normen voor geluid, en voor slagschaduw die door de draaiende wieken wordt veroorzaakt. Deze zijn nog niet bekend. Omdat de afstandsnorm in specifieke situaties beperkend kan zijn voor de windenergieopgave, wordt in het ontwerpbesluit de instructieregel "rekening houden met" opgenomen. Waardoor, mits goed onderbouwd, van de afstandsnorm kan worden afgeweken. Het kabinet stuurt het ontwerpbesluit vóór het einde van het jaar ter behandeling naar de Eerste en Tweede Kamer. Als de normen nog niet in werking zijn, maar wel bekend, zal aan de nieuwe normen getoetst worden. Mocht blijken dat bij vergunningverlening niet voldaan kan worden aan dan bekende normen, kan er geen toestemming verleend worden aan het windpark. In afwachting van rijksnormen kan de provincie indien nodig, eigen lokale normen stellen.
2	Als 4x tiphoogte wordt aangehouden blijft er toch niks over?	Als er een afstandsnorm van 4x de tiphoogte van kracht wordt, is het - net als in veel andere gebieden - niet meer mogelijk om windmolens te realiseren in dit gebied in Wijk bij Duurstede.
3	Kunnen we toezegging krijgen dat nieuwe normen afgewacht worden voordat we verdergaan?	Nee, dat is ook niet nodig. Als blijkt dat de nieuwe normen niet op tijd vastgesteld worden, zal de provincie lokale normen stellen voor het gebied.
4	Wat zijn de afstandsnormen in het buitenland en worden deze ook in Nederland toegepast. Indien niet, waarom niet?	Arcadis heeft in 2022 een overzicht uitgebracht met de verschillende milieu- en afstandsnormen voor windenergie in diverse Europese landen. Nederland en het Verenigd Koningkrijk hadden op dat moment geen afstandsnorm. De afstandsnormen van andere landen varieerden van 300-1100meter en van 2x tot 10x de tiphoogte. Om ervoor te zorgen dat er geen onaanvaardbare hinder optreedt van windmolens zijn er landelijk naast afstandsnormen ook milieunormen in ontwikkeling. Dus een norm voor het geluid in decibellen en een norm voor slagschaduw in uren per jaar. In het onderzoek van Arcadis is ook in beeld gebracht welke milieunormen de verschillende landen hanteren. De rijksoverheid gebruikt o.a. dit onderzoek van Arcadis voor de afweging over de definitieve landelijke windturbinenormen. Op dit moment is er voor Nederland een afstandsnorm van 2x de tiphoogte voorgesteld in de concept landelijke windturbinenormen. Als een windmolen 240 meter hoog wordt, betekent dat dus 480 meter afstand tot een woning.
5	Waarom zijn de normen elders strenger dan bij ons?	De concept nieuwe landelijke windturbine normen volgen het advies van de World Health Organization (WHO). Dit is 45 dB Lden voor het gemiddelde geluidsniveau dat is toegestaan op woningen, en 39 dB voor de nacht (Lnight). Er zijn landen in Europa waar de normen voor geluid en slagschaduw strenger zijn, maar er zijn ook landen waar deze soepeler zijn dan in Nederland.

6	Hoe zorgt de provincie voor SMART lokaal toegespitste milieuafspraken (zoals geluid, slagschaduw), planschade en financiële participatie aan de voorkant (fase 2) om te zorgen voor een heldere businesscase voor de initiatiefnemer en duidelijkheid voor omwonenden op voorhand?	Voor de milieunormen verwijst de provincie naar de concept landelijke windturbine-bepalingen. De kaders voor nadeelcompensatie liggen vast in de Omgevingswet. De afspraken voor financiële participatie worden uitgewerkt in het kader van de omgevingsovereenkomst.
7	Wanneer zijn de landelijke milieunormen definitief? En gelden ze dan voor dit project?	Op 28 augustus heeft de ministerraad in concept nieuwe afstandsnormen voor windturbines op land vastgesteld. Het kabinet kiest ervoor de norm te bepalen op twee keer de tiphoogte van een windturbine. Naast de afstandsnorm komen er ook nieuwe, iets strengere landelijke normen voor geluid, en voor slagschaduw die door de draaiende wieken wordt veroorzaakt. Deze zijn nog niet bekend. Omdat de afstandsnorm in specifieke situaties beperkend kan zijn voor de windenergieopgave, wordt in het ontwerpbesluit de instructieregel "rekening houden met" opgenomen. Waardoor, mits goed onderbouwd, van de afstandsnorm kan worden afgeweken. Het kabinet stuurt het ontwerpbesluit vóór het einde van het jaar ter behandeling naar de Eerste en Tweede Kamer. De normen zullen dan ook voor dit project gelden.
8	Waarom worden er in Duitsland andere normen gehanteerd?	Elk land bepaalt zelf de normen.

7. Schadelijke stoffen

Nr	Vraag	Antwoord
1	Hoe schadelijk zijn de stoffen die uitwaaien? Kan ik straks nog eten uit mijn moestuin? En hoe is dat voor de lokale fruitteelt?	Door het draaien van de wieken treedt slijtage op waarbij kleine hoeveelheden stoffen zoals bisphenol A en microplastics vrij kunnen komen. Deze emissies uit windmolens zijn verwaarloosbaar ten opzichte van de emissies uit andere bronnen zoals verkeer, industrie en landbouw. Zie ook https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Documenten/Bijlage-Memo-Windturbines-en-Bisfenol-A.pdf
2	Wie zorgt dat grond schoongemaakt wordt (sanering)?	De kwaliteit van het oppervlakte-, grond- en drinkwater wordt in Nederland uitgebreid gecontroleerd op chemische verontreinigingen. Tot op heden zijn er volgens het RIVM geen aanwijzingen dat Bisfenol A een bedreiging is voor de kwaliteit van drink-, oppervlakte- en grondwater. Vanwege de verwaarloosbare emissie is het niet te verwachten dat er sprake zal zijn van een grondverontreiniging veroorzaakt door windturbines.
3	Waar kan ik het onderzoek naar Bisfenol A vinden dat is gedaan in de provincie Flevoland?	Onderzoek is hier te vinden: https://stateninformatie.flevoland.nl/Documenten/DOCUVITP-3341055-v5-Mededeling-m-b-t-Motie-Windmolens-en-Bisfenol-A.PDF

8. Geluid

Nr	Vraag	Antwoord
1	Wat kan ik aan geluid verwachten?	Het geluid dat de molen bovenin bij de as maximaal maakt ligt tussen de 104 en 108 decibel (dB). Dat is ongeveer het geluid van een grasmaaier. Omdat windmolens op afstand van woningen worden geplaatst, is dat niet het geluidsniveau dat u zult horen. In de concept-norm voor windturbines is een maximum van 45 dB L_{den} opgenomen. Dit is een jaargemiddelde norm met straffactoren waardoor 'extra decibellen' erbij worden opgeteld, die niet geproduceerd worden. Het daadwerkelijke maximale geluid op elk moment ligt hierdoor lager dan 45 dB zondertoepassing van straffactoren. Bij het maken van deze berekeningen gaan we uit van gemiddelde windsnelheden over het jaar. Natuurlijk is het geluid harder als het harder waait, maar het verschil tussen het gemiddelde geluidsniveau en het maximale geluidsniveau is maar enkele decibellen: net hoorbaar. In het gebied waar de windmolens worden geplaatst worden specifieke geluidsberekeningen gemaakt. Die gegevens worden gebruikt om de beste keuzes te maken. Het geluidsniveau is te beïnvloeden door een ander type windmolen te kiezen of de windmolen op een net iets andere locatie te plaatsen. Deze keuzes zijn onderdeel van het gebiedsproces waaraan omwonenden mee kunnen doen.
2	Wat kunnen wij straks doen tegen de herrie, vooral 's nachts? Terwijl in de stad ieder beetje geluidsoverlast rond horeca gelijk wordt aangepakt	De windturbines zullen 's nachts geluid veroorzaken. De concept-normen voor de nacht zijn strenger dan die voor overdag.
3	Hoe zit dat met jaargemiddeld geluid? Hoe voorkom je opvulling van maximum door windstille momenten af te trekken van momenten dat het hard waait?	Een norm voor een maximaal geluid is alleen zinvol voor piekgeluiden, zoals het storten van staal in een container of een ontploffing. Windturbines produceren echter geen plotselinge harde geluidspieken. Om omwonenden van windturbines (en ook van andere geluidsbronnen die geen pieken voortbrengen) het best te beschermen, is gekozen voor de methode van jaargemiddelden, met extra eisen voor avond en nacht. Windmolens zijn niet op piekmomenten ineens veel harder te horen. Het verschil tussen het jaargemiddelde geluidsniveau en het maximale geluidsniveau is enkele decibellen. Dit verschil is voor verreweg de meeste mensen maar net hoorbaar.
4	Hoe wordt ervoor gezorgd dat afspraken over geluid en slagschaduw ook daadwerkelijk worden nageleefd? Wie controleert dit en hoe vaak?	In de vergunning worden de geluidsnorm en norm voor slagschaduw vastgelegd. De vergunninghouder is verplicht om aan de voorwaarden van de vergunning te voldoen. Als blijkt dat de eigenaar van de windmolen niet aan de norm voldoet of als er een vermoeden is, dat daar niet aan wordt voldaan, kan een verzoek om handhaving worden ingediend. In de vergunning kunnen ook controle-metingen worden afgesproken. Als laatste kan de provincie in het kader van haar handhavingsprogramma voor een specifiek jaar afspreken controles bij windparken vastleggen. De omgevingsdienst is in opdracht van de provincie Utrecht bevoegd om een controle uit te voeren en indien nodig handhavend op te treden. Initiatiefnemers richten daarnaast ook

		vaak een meldingenloket in om zelf evt. klachten en meldingen te verhelpen.
5	Wat gebeurt er als na plaatsing blijkt dat bewoners toch ernstige hinder ondervinden? Zijn er dan harde afspraken over maatregelen (zoals stilzetten op bepaalde momenten)?	Bij ervaren hinder is het altijd goed om in overleg te gaan met de windmolen-eigenaar. Er kan dan in gezamenlijkheid worden gezocht naar een oplossing. Als er een vermoeden is dat de normen worden overschreden, dan kan een handhavingsverzoek worden ingediend bij de omgevingsdienst.
6	Hoe zit het met de nulmeting geluid?	Ten aanzien van de nulmeting wordt aangegeven dat samen met de meedenkgroep wordt gekeken hoe deze zo goed mogelijk kan worden ingericht.
7	Als uit onderzoek blijkt dat LFG (laag frequent geluid) binnen 2,5 km gezondheidsschade geeft. Gaan de plannen dan niet door?	Het plan moet voldoen aan geluidsnormen, om inwoners te beschermen tegen hinder en gezondheidsschade. In deze normen wordt wetenschappelijk onderzoek meegenomen. Het RIVM is hierin de bron van informatie. Als het windpark in bedrijf is zal de provincie erop toezien dat de normen niet worden overschreden.
8	Kan je nog iets aanpassen als de windturbines er eenmaal staan, bijvoorbeeld omdat het geluid ondanks de norm toch tegenvalt.	Samen met de initiatiefnemers kunnen er afspraken gemaakt worden over een klachtenregeling. Zo kan inzichtelijk worden gemaakt onder welke omstandigheden er veel hinder optreedt en eventuele maatregelen worden onderzocht.

9. Slagschaduw

Nr	Vraag	Antwoord
1	Hoe lang is er per dag slagschaduw op een woning? Wat kan ik aan slagschaduw verwachten?	Slagschaduw is de schaduw van een windturbine op de ondergrond. Met het draaien van de wieken draait deze schaduw mee. Door de verschuiving van de stand van de zon krijgt steeds een ander gebied te maken met slagschaduw. Daardoor kan de slagschaduw gedurende een korte tijd (een aantal minuten) op een woning terechtkomen. Zodra de stand van de zon verandert, is de slagschaduw weer weg. In het concept van de nieuwe Rijksnormen wordt opgeteld maximaal 6 uur slagschaduw per jaar op een woning toegestaan.
2	Is ook gekeken naar schaduwslag op de zonnevelden?	In het algemeen geldt dat er een zeer beperkte opbrengstderving is op zonnevelden in de buurt van windturbines. Voor het effect op de omliggende zonnevelden zal onderzoek uitgevoerd worden in een later stadium als bekend is wat de posities van de turbines worden.
3	Is er ook voor fruittelers een minder opbrengst te verwachten door slagschaduw met eenzelfde percentage verminderd en dus jaarlijks een schade/aansprakelijkheidsclaim oplevert van miljoenen?	Slagschaduw heeft vanwege de beweeglijke aard en tijdelijkheid ervan voor zover wij weten geen enkel effect op de groei van fruit of andere gewassen

10. Duurzaamheid

Nr	Vraag	Antwoord
1	Hoe duurzaam is windenergie? Follow up over slagschaduw, geluidshinder, productie van windmolens, Bisfonol A	Windturbines zijn gemaakt van gangbare materialen als staal, glasvezel of zelfs hout en textiel. Alleen in de magneten in sommige stroomgenerators zijn 'zeldzame aardmaterialen' verwerkt, net als de technologie in laptops en telefoons. Aan het eind van zijn werkzame leven is een windenergieconverter goed recyclebaar. De wieken waren tot voor kort niet recyclebaar, maar ook daar zijn ontwikkelingen in gekomen. De energie die nodig is om een windmolen te fabriceren, transporteren en installeren en uiteindelijk weer af te breken en recyclen, verdient een windturbine binnen enkele maanden terug. Vergeleken met andere vormen van energieopwek is windenergie zeer milieuvriendelijk. Windenergie is een volwassen technologie met veel innovaties.

11. Financieel meedoen / lokaal eigendom

Nr	Vraag	Antwoord
1	Is die 50% mede-eigenaarschap een harde eis of een ambitie?	De provincie Utrecht hanteert een minimum van 50% lokaal eigendom, maar een hoger percentage is wenselijk en het streven is 100%.
2	Krijg je ook vergoeding buiten tiphoogte? Dus hoe ziet compensatie eruit voor bredere omgeving dan directe omwonenden? Hoe breed gaat dat?	In het beleidskader van de provincie is aangegeven dat alle huishoudens / bedrijven / maatschappelijke organisaties in de directe omgeving (straal van 800 meter) en omgeving binnen invloedsfeer (straal van 10x tiphoogte) de kans moet krijgen om mee te doen aan het lokaal eigendom.
3	Als we het hebben over lokaal eigendom: hoe zit het dan met de kring van direct omwonenden? Stel dat die niet mee willen doen, gaat de overeenkomst dan wel door?	In het Beleidskader Lokaal Eigendom en Participatie staat dat iedereen in de directe omgeving en in de omgeving in invloedsfeer de mogelijkheid moet krijgen om lid te kunnen worden. Als men hier geen gebruik van wil maken kan de coöperatie ervoor kiezen om ook leden van verder weg te werven. Dit betekent overigens niet per se dat de zeggenschap ook bij bewoners van verder weg komt te liggen. De provincie toetst hierop in de omgevingsovereenkomst.
4	Hoe faciliteert de provincie de omgeving in het oprichten van een evt gebiedcooperatie? Is de provincie bereid een onafhankelijk juridisch expert en financieel expert voor bewoners te financieren om te zorgen dat de omgevingsovereenkomst evenwichtig wordt opgesteld?	We gaan graag in gesprek over de mogelijkheden voor het oprichten van een gebied coöperatie en de bijbehorende ondersteuning.
5	Wat gebeurt er als bewoners een gebiedscoöperatie willen oprichten? Is dit realistisch voor de zomer 2025? Zo niet, hoe wordt hiermee omgegaan?	Zie beantwoording vraag 4. We zien op voorhand geen belemmeringen om een coöperatie voor de zomer op te richten. Als het niet mogelijk blijkt, gaan we in overleg op zoek naar een passende oplossing. Omdat we het doel van de gebiedscoöperatie nog niet kennen is het lastig hierop vooruit te lopen.
6	Komt Bluebear weer terug in het proces?	Antwoord provincie: Bluebear heeft aangegeven de medewerking in het proces te staken. Bluebear zal de kans krijgen om mee te doen met de voorwaarden die de omgeving de afgelopen periode heeft opgesteld als onderdeel van de omgevingsovereenkomst. Als Bluebear zich daar niet aan conformeert kan hij ook geen onderdeel uitmaken van het vervolgproces.
7	Waarom kunnen omwonenden niet meedelen in de stroomopbrengst? Of gratis stroom krijgen?	Antwoord van de initiatiefnemers samen: Dit is nog niet uitgesloten.

8	Bij wie moeten we planschade indienen?	Planschade kunt u aanvragen bij de provincie nadat de vergunning voor een windproject rechtskracht heeft.
9	Wat verandert er voor inwoners/omwonenden als Bluebear en Eneco zich terugtrekken?	Antwoord de grondeigenaren: Voor inwoners verandert er inhoudelijk niets aan de gemaakte afspraken. De omgevingsovereenkomst, de kaderstellende afspraken en het participatieplan blijven onverkort gelden. Wat wel verandert, is dat de grondeigenaren zelf een grotere en directere rol krijgen in de verdere ontwikkeling van het project. Dat betekent kortere lijnen, meer lokale betrokkenheid en minder externe partijen tussen initiatief en uitvoering.
10	CG78 wil geen windturbines, waarom werken ze dan samen? En hoe bevalt de samenwerking met EWEC?	Antwoord CG78: CG78 zet zich ervoor in dat áls er windturbines komen, ze dan op een voor de omgeving zo goed mogelijke manier er komen. Door als CG78 samen te werken, houden we invloed op de keuzes die impact hebben op het gebied. De samenwerking met EWEC is prima, ook EWEC staat achter de uitgangspunten van de KSA.
11	Wat is precies de rol van Pronewables. Alleen ingehuurd als adviseur? Of zijn ze ook betrokken bij het eigendom van het windpark?	Antwoord grondeigenaren: Op het moment van de informatieavond (9 december) was Pronewable de adviseur van de grondeigenaren. Ondertussen is Pronewable door de grondeigenaren gevraagd als mede-initiatiefnemer.
12	Hoe stroomlijn je verschillende belangen van de initiatiefnemers? en is er geen sprake van belangenverstrengeling?	Antwoord initiatiefnemers samen: De initiatiefnemers richten een gezamenlijke project BV op die zorgdraagt voor de ontwikkeling, bouw en exploitatie van het windpark. De initiatiefnemers Grondeigenaren& Pronewable, EWEC en CG78 hebben op basis van een aandeel hun zeggenschap dan geregeld. Uitgangspunt voor de BV zijn de afspraken, normen en eisen. Er is dus een gezamenlijk belang om de BV conform en juist te laten acteren. In de financiële participatie wordt geregeld dat er een eerlijke vergoeding voor alle belanghebbenden komt. E.e.a. zoals bij de Omgevingsovereenkomst is opgesteld.
13	Hoe zit het met de grondeigenaren aan de zuidzijde?	Antwoord initiatiefnemers samen: Zoals eerder in overleg is aangegeven staan de grondeigenaren open voor toetreding en inbreng van andere percelen op het moment dat dit voor de realisatie van belang wordt. (Project MER en businesscase) Nieuwe toetreders kunnen zich tot moment van ondertekening OOK melden en zijn dan gehouden aan de overeenkomsten.
14	Kunnen er ook nog andere grondeigenaren meedoen naast de 5 genoemde?	Antwoord grondeigenaren: Ja, andere grondeigenaren kunnen in principe aansluiten, mits zij binnen het kansrijke gebied vallen en zich volledig conformeren aan de bestaande afspraken en structuur. Toetreding kan alleen met instemming van de huidige initiatiefnemers en onder de voorwaarde dat alle gemaakte afspraken ongewijzigd blijven gelden.

15	Waarom wil EWEC windturbines als ze geen winstoogmerk heeft?	Antwoord EWEC: EWEC wil de energietransitie mogelijk maken.
16	Is Pronewable gelieerd aan Pondera?	Antwoord Pronewable: Nee, Pronewable is geen onderdeel van Pondera en er is geen juridische verbondenheid; het zijn zelfstandige organisaties met ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid
17	Hoe werkt de businesscase, hoe worden windturbines gefinancierd?	Antwoord initiatiefnemers samen: Het project wordt voor een deel gefinancierd door het aangaan van bankleningen, en voor een deel door investeringen van de initiatiefnemers. De leningen en investeringen worden terugbetaald uit de verkopen van de geproduceerde elektriciteit, nadat de operationele kosten voor bijvoorbeeld onderhoud betaald zijn.
18	Hoe worden de windturbines gefinancieerd in de nieuwe verhouding 50/50?	Antwoord initiatiefnemers samen: De eis vanuit de provincie is minimaal 50% lokaal eigendom. EWEC heeft hiervoor de positie ingenomen en de doelstelling is daarbij dan ook dat de 50% vanuit lokaal eigendom (na bankfinanciering) wordt gerealiseerd.
19	Is de businesscase uberhaupt wel haalbaar gezien de hoge kosten van windturbines?	Antwoord initiatiefnemers samen: De eerste verkenningen laten zien dat windenergie nog steeds rendabel geëxploiteerd kan worden.
20	Hoe levert participatie voordeel voor omwonenden?	Antwoord initiatiefnemers samen: Financiële participatie kan in vele vormen worden gerealiseerd. De insteek van EWEC is de 50% eigendom door middel van participaties, obligaties, onderhandse leningen en mogelijk certificaten van aandelen te financieren en de opbrengsten boven marktniveau met omwonenden te delen. In de businesscase zal e.e.a. worden doorgerekend. Verder is het idee participatie in "schillen" open te stellen. Eerst de direct omwonenden, dan een tweede schil (bijv. 1500 meter) gevolgd door gemeente Wijk bij Duurstede, KrommeRijnstreek, Houten Culemborg etc. Ook zal het bedrijfsleven een duidelijke positie gaan krijgen bij de participatie.
21	Als de windturbines er toch komen, kan er dan geld worden vrijgemaakt uit de opbrengsten voor versterking lokale natuur en lokale initiatieven op gebied duurzaamheid.	Antwoord initiatiefnemers samen: Doel en mogelijkheden zullen we nader bestuderen.

12. Vervolgproces

Nr	Vraag	Antwoord
1	Hoe worden bewoners op grote afstand geïnformeerd? Is nu veel onbekendheid en onwetendheid?	De bewoners en ondernemers op grotere afstand krijgen in maart 2025 bericht over het vervolgproces en hoe zij daarbij betrokken kunnen zijn.
2	Wie zijn de initiatiefnemers?	Er hebben zich 2 commerciële partijen gemeld (Eneco en Wind in Wijk BV). Daarnaast wil energiecoöperatie EWEC een rol spelen in het lokale eigendom. Mogelijk melden zich nog meer partijen.
3	Wie is de investeerder straks?	Dat is nog onbekend. Er worden eerst afspraken gemaakt over het lokaal eigendom met de commerciële partijen. De provincie hanteert een minimum van 50% lokaal eigendom en streeft naar 100%.
4	Hoe is de verhouding tussen de initiatiefnemer en reeds genomen grondposities?	Deze vraag is voor de commerciële initiatiefnemers en de grondeigenaren. Zij hebben onderling afspraken gemaakt over de komst van windmolens op hun eigendom. De provincie vindt het belangrijk dat er afspraken worden gemaakt over een sociale grondvergoeding. Dat betekent dat niet alleen de landeigenaar bij wie de turbine op de grond komt een vergoeding krijgt, maar ook de eigenaren daaromheen een deel krijgen als ze wel mee willen doen, maar uiteindelijk blijkt dat een andere plek in het gebied geschikter is voor de turbinelocatie.
5	Hoe kan de belangenvereniging omwonenden van informatie voorzien? Belangrijk dat die informatie tegenover elkaar gezet wordt. Er is wel eens contact geweest met belangenverenigingen van andere dorpen. Toch twijfels bij informatie vanuit de provincie	Deze vraag is eigenlijk voor de stichting belangen Wijkersloot. De provincie houdt omwonenden op de hoogte via een nieuwsbrief. In de komende fase maken initiatiefnemers en omgeving afspraken over hoe bewoners worden betrokken bij de uitwerking van een project. Er is dan ook ruimte om afspraken te maken over hoe er met informatie/onderzoeken wordt omgegaan.
6	In hoeverre hebben we echt invloed op de beslissing (geldt ook voor de zonnevelden)	Bewoners worden betrokken om te komen tot keuzes over ruimtelijke aspecten (zoals specifieke locatie van de windmolens in het gebied en maatregelen voor hinderbeperking), financiële aspecten (zoals lokaal eigendom, omgevingsfonds, financiële deelneming) en procesafspraken (zoals hoe inwoners betrokken worden en keuzes gemaakt worden). De eerste afspraken worden vastgelegd in de omgevingsovereenkomst tussen initiatiefnemers en omgeving. Ook later is er nog ruimte om aanvullende afspraken vast te leggen en eerder gemaakte afspraken uit te werken.
7	We moeten met wind gewoon aan de normen voldoen, wat kunnen we daar nog op inbrengen?	Zie bovenstaande reactie
8	Wat heeft dit gesprek voor zin? De beslissing is al genomen; ze komen er gewoon	Zie bovenstaande reactie

9	Wat is onze invloed nou? Wat mogen we dan nog zeggen?	Zie bovenstaande reactie
10	Word de juridische hulp vooraf betaald/vergoed door de provincie/gemeente? We worden gedwongen om te procederen.	Nee, er is geen sprake van een vergoeding indien er een juridische procedure wordt aangespannen. Het is een recht om in beroep te gaan, maar het is geen verplichting.
11	Welke toezeggingen kunnen we krijgen over onafhankelijke onderzoeken?	Milieuonderzoeken worden per definitie uitgevoerd door onafhankelijke adviesbureaus. Een adviesbureau heeft als belangrijkste taak om klanten objectief en deskundig advies te geven. Als het bureau niet onafhankelijk is, bijvoorbeeld doordat het wordt beïnvloed door externe belangen, verliest het zijn geloofwaardigheid. Dit is niet in het belang van het adviesbureau.
12	Wordt het vervolgonderzoek naar milieu door de initiatiefnemers gedaan?	Nee, zie bovenstaand. De onderzoeken worden uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau.
13	Hoe controleert de gemeente of de provincie het proces goed uitvoert? De gemeente doet het bij de zonnevelden al niet goed qua zorgvuldigheid.	De gemeente kijkt mee of het proces zorgvuldig verloopt, conform het genomen raadsbesluit en de aangenomen motie.
14	In hoeverre heeft de gemeente invloed op het plan?	De gemeente is een samenwerkingspartner. De invloed van de gemeente wordt uitgewerkt in het participatieplan. De gemeente ziet erop toe dat de ruimtelijke uitgangspunten van motie van de gemeenteraad worden nageleefd.
15	Ik hoor dat de windmolens er sowieso komen, maar er is nog geen vergunning. Hoe zit dat?	Er sprake is van een kansrijk gebied voor windmolens waar gemeente en provincie willen meewerken aan grootschalige windenergie. Daar gaat de provincie nu mee verder. Als er samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd tussen de initiatiefnemers en de omgeving wordt een concreet project uitgewerkt tot een vergunningaanvraag. Als de vergunning is verleend en onherroepelijk is, mogen de windmolens definitief worden gebouwd.
16	Hoe kunnen jullie doorgaan met proces, ondanks dat er geen draagvlak is en zonder nieuwe normen?	De provincie volgt de normen van de Rijksoverheid. De normen zijn opgesteld om omwonenden te beschermen tegen geluidshinder, slagschaduw en borgen de veiligheid. Als er tijdens vergunningverlening nog geen nieuwe normen zijn, zal de provincie lokale normen stellen om de hinder te beperken en daarmee de gezondheid te waarborgen. De provincie heeft draagvlak niet als voorwaarde aan de medewerking verbonden. Ze vindt het belangrijk dat lasten en lusten van een windproject eerlijk verdeeld worden in de omgeving. Daarom zet ze in op zeggenschap door en eigenaarschap voor de omgeving.
17	Provincie zegt zelf dat er draagvlak moet zijn, maar als dat er niet is, waarom gaat het dan alsnog door?	Zie bovenstaand antwoord.

18	Waar moet je naartoe voor bezwaar en beroep? Hoe kunnen we dat doen?	In fase 3 en 4 (na het sluiten van de omgevingsovereenkomst) zijn er mogelijkheden om zienswijzen en beroep in te dienen. De provincie informeert u hier te zijner tijd over.
19	Hoe kun je een project weer stoppen en opnieuw beginnen?	Eerder is dit gebied een provinciaal zoekgebied geweest. Rond 2013 heeft de gemeente zich uitgesproken tegen windenergie in het gebied en is de status van 'zoekgebied' komen te vervallen, maar windenergie is provinciaal nooit uitgesloten. In het kader van nieuwe doelen van provincie en gemeente voor duurzame opwek blijkt het gebied toch nodig voor windenergie
20	Wat is de rol van defensie? Ivm laagvliegroutes?	Defensie is een overlegpartner die wordt betrokken bij de uitwerking van het plan. De provincie overlegt met defensie hoe rekening gehouden kan worden met de combinatie van laagvlieggebieden en windturbines
21	Er is al een locatie bepaald? Klopt dat?	Nee dat is niet het geval. Er zijn alleen nog vlekken. Bij de uitwerking van het plan naar exacte locaties wordt de omgeving betrokken.
22	Hoe waarborgt Wijk bij Duurstede de gezondheid van haar bewoners?	Wat betreft windenergie ziet de gemeente erop toe dat de provincie milieunormen hanteert die zorgvuldig tot stand zijn gekomen. We zien erop toe dat zorgen van omwonenden serieus worden genomen en worden onderzocht.
23	Wanneer landelijke overheid besluit dat er geen windparken meer mogen komen. Wat dan?	Een dergelijk besluit kan tot gevolg hebben dat er geen nieuwe windmolens op land gebouwd meer kunnen worden. Dit is afhankelijk van wat er precies in het besluit staat. De provincie verwacht niet dat zo'n besluit genomen gaat worden. Uit het rijksbeleid blijkt dat windenergie noodzakelijk blijft om de duurzaamheidsdoelen te bereiken.
24	Milieu-invloeden zijn al lang geleden onderzocht. Wat gaan ze nu onderzoeken?	In de volgende fase worden de effecten van windmolens voor deze specifieke omgeving onderzocht. Zo worden bijvoorbeeld de geluidscontouren in beeld gebracht of de te verwachten effecten op de aanwezige natuurwaarden.
25	Waarom wordt er geen directe evaluatie gedaan van reeds gerealiseerde windparken? Geeft dit geen waardevolle informatie? We zitten hier allemaal als leek.	Zoals toegelicht bij vraag 32 monitort het RIVM de gezondheidseffecten. Het RIVM vormt samen met de GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst)'en het Expertisepunt Windenergie en gezondheid. Dit Expertisepunt zorgt ervoor dat de wetenschappelijke kennis over windturbines en gezondheid actueel is en dat deze kennis ook in de praktijk gebruikt wordt. Door het expertisepunt via de GGD bij het project in Wijk bij Duurstede te betrekken zorgen we ervoor dat de waardevolle lessen bij andere windparken in Wijk bij Duurstede benut kunnen worden.
26	Kan je een overzicht delen met tijdslijnen, processtappen, deliverables en wie deze deliverables goedkeurt?	Het stappenplan voor fase 2 (de omgevingsovereenkomst) delen we tijdens de eerste meedenkgroep op 6 maart en daarna met de brede omgeving. De tijdlijn voor fase 3 en 4 (projectuitwerking) volgt de wettelijke procedure van een projectbesluit uit de Omgevingswet. Een projectbesluit is een instrument van de provincie om de bouw van het windpark juridisch mogelijk te maken. Het combineert verschillende toestemmingen (zoals oa. het afwijken van het bestemmingsplan, de bouw- en milieuvergunning). Op hoofdlijnen betekent dit dat er achtereenvolgens de volgende producten worden opgesteld; 1) een onderzoeksagenda, 2) een milieuonderzoek waarin de effecten van de verschillende opstellingen worden onderzocht, 3) de keuze voor de voorkeursopstelling, 4) ontwerp-projectbesluit (waartegen zienswijzen mogelijk zijn), 5) beantwoording van de zienswijzen en een 6) definitief projectbesluit (waartegen beroep mogelijk is). In fase 3 wordt ook een

		anterieure overeenkomst gesloten tussen provincie en initiatiefnemers. Gedeputeerde Staten (het dagelijks bestuur van de provincie) is bevoegd om het projectbesluit te nemen.
27	Wanneer starten de verschillende vergunningsverlengings- en uitvoeringsbesluit processen?	Zie bovenstaande reactie
28	Als een deel van de bewoners het oneens blijft, wordt het proces dan aangepast?	In principe is hier maximaal 6 maanden de tijd voor. Als het binnen deze tijd niet tot overeenstemming komt, zal de toetsingscommissie zich ook buigen over de redenen waarom het niet is gelukt. Deze redenen kunnen heel erg verschillend zijn en vragen om maatwerk hoe daar mee om te gaan. Het is niet mogelijk om de criteria daarover van tevoren vast te leggen. Zoals aangegeven in het beleidskader zal de provincie in een periode van maximaal 3 maanden zelf regie nemen om tot participatieafspraken te komen zodat het project geen vertraging oploopt.
29	Hoe wordt er geborgd dat er tussen fase 2 en 3 voldoende tijd zit zodat er eerst overeenstemming is tussen omgeving/omwonenden en de provincie alvorens de initiatiefnemers worden betrokken?	De omgevingsovereenkomst wordt juist mét de initiatiefnemer gesloten. Het is dus niet het geval dat de initiatiefnemer daarna pas in beeld komt. Zodra de omgevingsovereenkomst gesloten is, kan gestart worden met fase 3
30	Hoe waarborgt de provincie dat in de omgeving omwonenden (onderling en landeigenaren) niet door initiatiefnemer tegen elkaar worden uitgespeeld, voor de coherentie in het buitengebied achten wij het heel belangrijk dat er transparantie is in het proces, de afwegingen en de financiën.	De provincie onderschrijft het belang van transparantie in het proces, afwegingen en financiën en zullen dit bij alle gebiedspartijen benadrukken. Het is belangrijk om elkaar te kunnen vertrouwen. Alle partijen hebben daar een aandeel in en kunnen daar ook allemaal in bijdragen. Of je nu voor- of tegen windenergie bent en wel of geen onderdeel wilt uitmaken van het toekomstige windpark.
31	Hoe waarborgt de provincie dat initiatiefnemer transparant werkt en er geen sprake is van zwijgclausules of andere soortgelijke middelen?	Zie bovenstaande reactie. De provincie kan dit niet waarborgen. Het is aan de 2 partijen uit een overeenkomst wat zij onderling afspreken. Het is echter wel in strijd met het Nederlands recht om rechten uit het publiekrecht (zoals het indienen van een zienswijze of bezwaar) uit te sluiten.
32	Waarom staan niet alle onderdelen op 'groen'?	Er zijn in de kaderstellende afspraken (KSA) veel wensen, bijvoorbeeld over de keuze van normen, geuit waarvoor in dit stadium nog onvoldoende informatie beschikbaar is om daar een besluit over te nemen. Voor dit project is immers gekozen om éérst afspraken met de omgeving te maken en dán pas onderzoeken uit te voeren naar effecten van de windturbines en daarna een keuze te maken voor de precieze opstelling van het park. Veel van deze beslissingen kunnen pas door de provincie genomen worden als die informatie bekend is.

33	Weegt de KSA zwaarder dan de businesscase?	Antwoord provincie: Er wordt toegelicht dat er een vastgesteld opwekdoel is voor het gebied en dat de basis is dat het project uitvoerbaar moet zijn. Verder wordt meegegeven dat het belangrijk is om stevig op de inhoud te blijven sturen, terwijl tegelijkertijd wordt erkend dat het logisch is dat eerst onderzoeken worden uitgevoerd.

13. Participatie

Nr	Vraag	Antwoord
1	Wat is de rol van de provincie bij het waarborgen van effectieve participatie? En waarin wordt dat tastbaar?	In het provinciale beleids- en toetsingskader lokaal eigendom en participatie bij windenergie zijn de provinciale kaders en randvoorwaarden voor deze onderwerpen vastgelegd. Bij de totstandkoming van de omgevingsovereenkomst heeft de provincie een regierol. De procesbegeleider zorgt ervoor dat alle onderwerpen uit het beleidskader aan bod komen en dat iedereen die betrokken wil worden in het proces, betrokken wordt. De provincie toetst uiteindelijk of aan de voorwaarden van het beleidskader wordt voldaan.
2	Hoe zorgt de provincie ervoor dat bewoners voldoende tijd en middelen krijgen om de omgevingsovereenkomst goed voor te bereiden, gezien de korte doorlooptijd van fase 2?	We zijn er ons van bewust dat omgeving en initiatiefnemers aan de start van het proces geen gelijke positie kennen. Door de randvoorwaarden in het beleidskader stimuleren we in eerste plaats dat inwoners als gelijkwaardige partner kunnen deelnemen aan alle fasen van een windproject. De procesbegeleider van de omgevingsovereenkomst zorgt er daarnaast voor dat de benodigde kennis voor het aangaan van de overeenkomst beschikbaar is en wordt gedeeld met de omgeving. Zo nodig worden daar ook externe experts bij betrokken. We gaan ook graag in gesprek over de benodigde (financiële) ondersteuning. Het is goed om te realiseren dat er in de omgevingsovereenkomst voornamelijk procesafspraken worden vastgelegd over het vervolg. Omdat het windproject na het sluiten van de omgevingsovereenkomst verder wordt uitgewerkt is het niet mogelijk (en niet nodig) om gedetailleerde afspraken te maken. Bijvoorbeeld: we verwachten niet dat het mogelijk is om bedragen te noemen, maar een verdeelsleutel over hoe een vergoeding wordt verdeeld is wel mogelijk. Als bekend is hoe het definitieve project er uit ziet kan de afspraak uit de omgevingsovereenkomst verder worden uitgewerkt.
3	Hoe faciliteert en neutraliseert de provincie de ongelijkheid in kennis en middelen tussen een initiatiefnemer en de omgeving waardoor effectieve en gelijkwaardige participatie ontstaat? En dit niet alleen 'formeel'/procesmatig maar ook effectief participatie wordt geregeld? Is de provincie bereid om financiële ondersteuning te bieden aan omwonenden?	Zie bovenstaande reactie
4	Hoe wordt gewaarborgd dat de participatie écht gelijkwaardig is?	Zie bovenstaande reactie
5	Hoe wordt bepaald of de participatie geslaagd is?	In het algemeen vindt de provincie dat de (proces) participatie geslaagd is als belanghebbenden de gelegenheid zijn gesteld hun belangen kenbaar te maken zodat deze belangen tijdig betrokken

		kunnen worden in de belangenafweging. Voor windenergie komt daarbij dat participatie geslaagd is als de omgeving de kans heeft gekregen om financieel mee te doen en dat er sprake is van minimaal 50% lokaal eigendom. De definitie en criteria hiervoor zijn uitgewerkt in beleid. Om te bepalen of de omgevingsovereenkomst uit het beleidskader geslaagd is, zal de toetsingscommissie beoordelen of wordt voldaan aan de vereisten uit het beleidskader.
6	Kan in de omgevingsovereenkomst normen worden vastgelegd voor geluid en slagschaduw dan de landelijke standaard, zoals nacht-afschakeling en piekgeluidsbeperkingen?	Het ligt niet voor de hand om geluidsnormen of slagschaduwnormen in de omgevingsovereenkomst tussen initiatiefnemer en de omgeving op te nemen. Deze normen moeten in het projectbesluit worden vastgelegd zodat er ook op gehandhaafd kan worden. Onderzoek naar eventuele bovenwettelijke (handhavings)normen kunnen wel in het kader van de omgevingsovereenkomst worden besproken.
7	Wat zijn de haalbaarheidsgrenzen zoals genoemd in beleid?	De vraagsteller doelt op de volgende zin uit het provinciale beleidskader: "*Wel is het mogelijk om als omgeving invloed te krijgen op de* *inrichting en realisatie van het park, waarbij thema's als het beschermen van natuurwaarden en gezondheid een belangrijke plaats zullen krijgen en afgewogen dienen te worden binnen de haalbaarheidsgrenzen van het beoogde windproject*". De provincie bedoelt met deze zin dat de besluitvorming over een windproject een belangenafweging is. In deze afweging worden zowel de effecten voor mens en natuur afgewogen als de bijdrage aan de energietransitie. De provincie is daarbinnen op zoek naar het optimum van zoveel mogelijk opwek en zo min mogelijk effecten voor mens en natuur.
8	Wat zijn de ervaringen van de windturbines in Houten?	Het proces van het plan voor windenergie in Houten is in een andere tijd en door de gemeente Houten doorlopen. De provincie heeft daar geen oordeel over.
9	Monitoring is belangrijk. Hoe wordt dit ingevuld?	Er is nu niet gekozen voor een vorm van monitoring. Ook op de manier van monitoring kan meegedacht worden door de omgeving, dus de uitwerking hiervan kan terugkomen in het vervolgproces als daar vanuit de omgeving behoefte aan is.

14. Netaansluiting en netcongestie

Nr	Vraag	Antwoord
1	Wie profiteert van de stroom? Het net kan zoveel stroom niet eens kwijt.	De stroom moet aangesloten worden op het elektriciteitsnet. De stroom gaat dan naar gebruikers die aangesloten zijn op het net. Mogelijk dat niet alle stroom van de windturbines het net op gebracht wordt. Zo kan bijvoorbeeld gewerkt worden met opslag of zou een directe lijn gelegd kunnen worden naar gebruikers op het bedrijventerrein. In dit stadium is dat nog niet bekend.
2	Wat gebeurt er met het net? Stroomnet zit vol maar windmolens kunnen er wel bij. Wat krijgen omwonenden hiervoor terug? Een zwaarder net?	Zie beantwoording van vraag 83
3	Worden zonnepanelen van omwonenden uitgeschakeld als de molens gaan leveren (ivm. terugleveren? Kan hier iets over gezegd worden?	Grote windmolens krijgen een eigen aansluiting op het hoofd-elektriciteitsnet en worden niet op de stroomkabels aangesloten waarop de huizen en bedrijven in de omgeving zijn aangesloten
4	Waar moet nou de stroom naartoe, onderstation in Houten zit al vol. Een nieuw onderstation realiseren duurt 8 jaar, hoe kan dit park dan aangelegd worden?	Er is met Stedin afgestemd dat aansluitbaarheid op termijn mogelijk is, maar het is aan de initiatiefnemer is om dat later als het project concreter wordt verder uit te werken
5	De molens worden geplaatst om het uitvallen van stroom te voorkomen. Wie ondertekent de garantie dat dit niet gaat gebeuren wanneer deze er wel staan?	De windturbines worden geplaatst om bij te dragen aan duurzame opwek. Door dit lokaal te doen is minder verzwaring van het elektriciteitsnet nodig. Er is geen garantie gegeven dat er geen stroomstoringen meer optreden
6	Is het mogelijk om leveringszekerheid te leveren voor het bedrijventerrein?	Het windpark kan een belangrijke bijdrage leveren aan de leveringszekerheid van het bedrijventerrein. Welk aandeel van het verbruik van het bedrijventerrein door het windpark geleverd kan worden, is onderdeel van de verdere onderzoeken.

15. Overig

Nr	Vraag	Antwoord
1	Ik heb prachtig onderdak gebouwd voor Poolse arbeiders, maar die mogen alleen gebruikt worden voor eigen seizoenspersoneel, waarom niet in de winter voor anderen? Ook hier wordt dus gemeten met twee maten, waarom zijn die regels zo strak en kunnen er wel windmolens komen?	Binnen het domein van ruimtelijke ordening moet alles zorgvuldig worden afgewogen en geregeld. Bijvoorbeeld om te voorkomen dat tijdelijke woningen voor seizoenspersoneel eenvoudig kunnen verworden tot permanente woningen. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor recreatiewoningen en mantelzorgwoningen. Ook voor windmolens zullen zorgvuldige ruimtelijke afwegingen moeten worden gemaakt die de nodige tijd vragen. Deze mogen daarom ook niet zomaar gebouwd worden.
2	Zijn de groene stippen langs het Rijnkanaal definitief? Valt dat windpark onder Wijk bij Duurstede?	De groene stippen op de kaart zijn windpark Goyerbrug in de gemeente Houten. De vergunning is onherroepelijk. Dit betekent dat het windpark gebouwd mag worden.
3	Hoe gaat een initiatiefnemer om met hinder/klachten van omwonenden?	Hierover kunnen omgeving en initiatiefnemer onderling afspraken maken in de omgevingsovereenkomst en deze later eventueel uitwerken. De ervaring leert dat wanneer een windpark in (mede-)eigendom is van de omgeving via een coöperatie het gemakkelijker is om het gesprek aan te gaan over de hinder en klachten.
4	Hoe zit het met Stedin en netcongestie? Hoe is dat afgesproken?	Stedin heeft gekeken naar de gebieden die als meest kansrijk naar voren kwamen uit de analyse van de milieueffecten die onderzocht zijn in het planMER. Hoofdconclusie uit de analyse van Stedin is dat windenergie in al die gebieden aansluitbaar is.
5	Klopt het dat de mensen van de Spiegelweg niet waren uitgenodigd?	Er zijn uitnodigingen verstuurd naar bewoners en ondernemers van de volledige Spiegelweg (begin tot eind).
6	Welke ondernemers van de Broekweg hebben een uitnodiging ontvangen? De voorzitter van de ondernemersvereniging weet er bijvoorbeeld niet vanaf.	Er zijn uitnodigingen verzonden aan de ondernemers op het bedrijventerrein voor zover deze binnen de 800m zone (de directe omgeving) zijn gelegen. Via een bijeenkomst van de Ondernemers Kring Wijk bij Duurstede zullen zijn de ondernemers nogmaals op de gebracht over het proces.
7	Krijgt de gemeente geld als hier windmolens komen te staan?	Het kan zijn dat er afspraken worden gemaakt over het vergoeden van eventuele gemaakte kosten door de gemeente in het voortraject. Verderzet ook de gemeente in op lokaal eigendom en wil ze ervoor zorgen dat de lokale omgeving kan meeprofiteren van de ontwikkeling.
8	Wat doet de vergister in Cothen? Hoeveel hernieuwbare stroom wordt er geleverd en wordt dit meegenomen bij de hernieuwbare energie?	De vergister die in Cothen wordt gebouwd gaat geen stroom leveren maar biogas, dat aan het aardgasnet zal worden geleverd. In de berekening richting het energieneutraal worden van Wijk bij Duurstede wordt de hoeveelheid energie hiervan meegerekend.
9	Hoe lang staat zo'n molen?	De vergunning wordt verleend voor de duur van 25-30 jaar.
10	Ik wil graag zonnevelden en zonnevelden in wording op de kaart zien?	Dat is mogelijk. Deze worden toegevoegd aan de kaart.

11	Er is schijn van belangenverstrengeling bij de besluitvorming omtrent het komen van windmolens. Hier wordt niets mee gedaan. Er is gesteld na melden van de verstrengeling dat hier niet mee wordt gedaan door de gedeputeerde van de provincie. Hoe zit dat?	We zijn niet bekend met een specifieke melding. Er zijn wel Statenvragen gesteld over deze kwestie. De beantwoording kunt u hier vinden: https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Documenten/Beantwoording-technische-vragen-Memorandum-Bestuursovereenkomst-windenergie-Wijk-bij-Duurstede.pdf
12	Zijn er koppelkansen voor lokale ondernemers?	Daar hebben we nog geen concreet beeld bij. Ondernemers kunnen daar uiteraard wel bij helpen. Mogelijk is er een kans om vraag en aanbod van energie op het bedrijventerrein effectiever op elkaar af te stemmen en daarmee bij te dragen aan het verminderen van netcongestie.
13	Wie van het bevoegd gezag woont in de buurt van windturbines? en zou het bevoegd gezag zelf meedoen aan een dergelijk project?	We hebben begrip voor deze vraag. De provincie is zich ervan bewust dat de besluiten over windenergie gaan over de achtertuinen en omgeving van haar inwoners en ondernemers. Tegelijkertijd vindt de provincie het belangrijk om bij te dragen aan de duurzame energiedoelen. Daarom vindt de provincie het belangrijk dat een windproject zorgvuldig tot stand komt met oog voor de belangen in de omgeving. In het beleidskader lokaal eigendom en participatie heeft de provincie de randvoorwaarden voor een zorgvuldig proces vastgelegd.
14	Welke fijne ontwikkelingen komen nog na realisatie van de molens?	Daarvoor kan men het beste de omgevingsvisie raadplegen van de gemeente Wijk bij Duurstede. Die voor het stedelijke gebied is te vinden via: https://www.wijkbijduurstede.nl/omgevingsvisie-stedelijk-gebied Er is momenteel een herziening in de maak waarbij de omgevingsvisie voor het landelijke gebied wordt samengevoegd tot één omgevingsvisie. Meer hierover vindt men via: https://www.wijkbijduurstede.nl/gemeente-wijk-bij-duurstede-in-ontwikkeling/omgevingsvisie-wijk-bij-duurstede
15	Hoe wordt Wijk 'op slot gezet'?	De strekking van deze vraag is niet duidelijk, maar er is geen sprake van het op slot zetten van de gemeente Wijk bij Duurstede.
16	Vaak worden windprojecten ondergebracht in een B.V., die bestuurd wordt door de lokale eigenaren (cooperatie) en de initiatiefnemer. De ervaring leert inmiddels dat dergelijke B.V.'s failliet kunnen gaan, bijvoorbeeld doordat één of meerdere schadeclaims toegekend worden en betaald moeten worden aan de indiener van de schadeclaim. De initiatiefnemer en cooperatie is niet langer aansprakelijk te stellen en de omgeving waar de molens staan blijven achter met de kosten van de	Er wordt een tijdelijke vergunning verleend voor de duur van 25 tot 30 jaar. Daarmee kan de provincie de ontmanteling van de windmolen afdwingen. Om ervoor te zorgen dat de kosten hiervan gedekt worden door de businesscase, kan vooraf een bankgarantie of depotstorting worden afgesproken in een zogenoemde anterieure overeenkomst tussen provincie en de initiatiefnemers.

	ontmanteling. Oftewel, de belastingbetaler van de gemeente waar het object staat betaalt dit, en niet de partijen die er aanvankelijk geld aan verdienen. Hoe kan op voorhand geregeld worden dat bij faillissement van de BV niet de omgeving daarvoor opdraait maar dat in de kostenraming van de initiatiefnemer ook ontmanteling wordt opgenomen en initiatiefnemer hiervoor maandelijks geld opzij zet zodat dit bij faillissement kan worden gebruikt?	
17	Wat is de status van overleg met defensie inzake de aanvliegroute voor de helikopters van Soesterberg?	Defensie is een overlegpartner bij de uitwerking van het project. Ze worden net als de omwonenden betrokken bij het opstellen van de afspraken over het vervolgproces. Ze worden ook gevraagd om inhoudelijk advies.
18	Is de reconstrueerde nieuwe Broekweg bedoeld als nieuwe toevoerweg voor windmolens en is hij daarom nu ineens aangepakt?	Antwoord gemeente: De reconstructie is al ingepland voordat er sprak was van een kansrijk gebied waar nu mee gewerkt wordt en staat los daarvan.
19	Hoe kunnen we dit allemaal tegenhouden?	Het zal mogelijk zijn om bezwaar te maken op genomen projectbesluiten. Er zal eerst een ontwerp-projectbesluit ter inzage gelegd worden. Hierop heeft iedereen de mogelijkheid om een zienswijze op in te dienen. Als hiertoe aanleiding is kan het plan daarop aangepast worden. Daarna wordt een definitief projectbesluit genomen. Als u het niet eens bent met het projectbesluit, dan kunt u ertegen in beroep gaan bij de Raad van State.
20	Wat als realisatie pas in 2031 plaatsvindt, maar het proces zorgvuldiger verloopt? Daarbij wordt aangegeven dat het proces al is opgerekt en dat de provincie ruimte heeft geboden, en dus ook heeft laten zien dat die ruimte geboden wordt. Neemt niet weg dat het halen van het doel in 2030 het uitgangspunt blijft.	Zoals al vermeld is, is het halen van het doel in 2030 het uitgangspunt. De provincie volgt alle stappen die gezet moeten worden in de procedure om te komen tot een projectbesluit.
21	Komt er een nieuwe weg in het gebied? En zit dit de windturbines dan in de weg?	Antwoord gemeente: Het is niet bekend naar welke weg de vraag verwijst. Nieuwe ontwikkelingen in het gebied zullen worden afgestemd op de komst van de windturbines.

22	Krijgt Wijk bij Duurstede (met name bedrijven) voorrang op levering energie van de windturbines. Hoe kan je dat regelen.	Antwoord initiatiefnemers samen: De opbrengst van de windturbines is veel meer dan nodig is in Wijk bij Duurstede en omgeving. Er wordt voorzien dat gemeente Wijk bij Duurstede en bedrijfsleven voorrang krijgt. In tweede instantie wordt gekeken naar levering op landelijk net.
23	Wat betekent de zorgplicht die de gemeente heeft ten opzichte van ons inwoners in dit plan?	Antwoord gemeente: De gemeente wil dat er zo goed mogelijk rekening wordt gehouden met de zorgen van de inwoners en dat er in elk geval wordt voldaan aan de wettelijke normen en regelgeving. Daarnaast is de motie over het windzoekgebied een belangrijke leidraad voor de invulling van de zorgplicht.
24	Is het besluit herroepbaar na de verkiezingen?	Antwoord gemeente en provincie: In principe niet. Eerder genomen besluiten kunnen niet zomaar worden teruggedraaid.
25	Wanneer zouden de windturbines in het beste geval gerealiseerd zijn?	Antwoord initiatiefnemers samen: De verwachting is vóór 2030.

16. Achteraf ingediende vragen per mail

Nr	Vraag	Antwoord
1	Volgens de Omgevingswet moeten milieueffecten vroeg in het proces worden meegewogen bij besluitvorming. De provincie kiest er echter voor om eerst het participatietraject af te ronden en pas daarna de PlanMER-toets uit te voeren.	Het klopt dat de milieueffecten vroegtijdig in het planproces in beeld gebracht moeten worden. In dit geval zijn de milieueffecten voor de gebieden-keuze (de gele vlekken) al in beeld gebracht met een planMER. In de planMER zijn verschillende gebieden over de hele provincie met elkaar vergeleken. Voor de locaties van de turbines in de gele gebieden moet nog een projectMER worden uitgevoerd. In een projectMER worden de milieueffecten van verschillende windturbine-opstellingen met elkaar vergeleken. De projectMER wordt uitgevoerd in fase 3. Voorafgaand aan de projectMER worden er in fase 2 eerst afspraken gemaakt over de toekomstige participatie. Daarvoor wordt een participatieplan opgesteld. In de vraag lezen we de aanname dat de participatie is afgerond voordat de projectMER wordt gestart. Dat is niet het geval. De participatie loopt ook door in de volgende fasen en dus ook tijdens en na het opstellen van de projectMER.
2	Hoe waarborgt de provincie dat besluiten uit het participatietraject niet strijdig zullen zijn met de milieueffecten en wettelijke eisen die later uit de PlanMER kunnen blijken?	Er worden in fase 2 dus afspraken gemaakt over hoe de toekomstige participatie zal verlopen. In fase 3 worden er besluiten genomen en die worden gebaseerd op de milieueffecten die uit de projectMER naar voren komen, wettelijke eisen en de participatie.
3	De provincie stelt dat grondposities een 'gegeven' zijn en geen rol speelt in contracten tussen private partijen. Tegelijkertijd zijn deze grondposities bepalend voor welke partijen een windpark kunnen ontwikkelen. Hoe waarborgt de provincie dat dit in lijn is met de Aanbestedingswet en de principes van eerlijke marktwerking? Is er een openbare en transparante procedure geweest waarin alle geïnteresseerde partijen gelijke kansen kregen?	Omdat dit privaatrechtelijke afspraken zijn tussen een ontwikkelende partij en grondeigenaren is er geen sprake van aanbesteding. De provincie besteedt namelijk niets aan. Er worden geen provinciale gronden uitgegeven en er wordt geen opdracht gegeven voor een project. Wel zal de provincie een aanvraag voor een projectbesluit in behandeling nemen en een dergelijke aanvraag kan alleen gedaan worden door een partij die daadwerkelijk beschikt over rechten op de gronden waar uiteindelijk de turbines komen.
4	De provincie erkent dat er een ongelijkheid bestaat tussen omwonenden en andere betrokken partijen, zoals initiatiefnemers en projectontwikkelaars. Deze partijen beschikken over juridische en inhoudelijke experts binnen hun projectteams of hebben deze	Ipv juridisch ondersteuning is een adviseur aangeboden die veel breder onderlegd is. Op 10 april bespreken we in hoeverre er mogelijkheden zijn om op een bepaald moment nog juridische kennis in te vliegen.

	ingeschakeld. Omwonenden hebben die mogelijkheid niet, en de provincie weigert juridische ondersteuning te bieden. Hoe rijmt de provincie dit met haar eigen beleid om participatie eerlijk en evenwichtig te laten verlopen?	
5	Hoe borgt de provincie dat het participatieproces voldoet aan de zorgvuldigheidseisen uit de Omgevingswet en de wetgeving rondom behoorlijk bestuur?	De provincie doorloopt een zorgvuldig proces door voor elk besluit een zorgvuldige afweging te maken. Dat is bijvoorbeeld gedaan door een planMER uit te voeren met participatie op provinciaal niveau om de keuze voor dit gebied te maken. In de huidige fase 2 worden zorgvuldig bovenwettelijke stappen gezet om de omgeving zo goed mogelijk zeggenschap te geven over het project. (Het is bijv. op basis van de Omgevingswet niet verplicht een omgevingsovereenkomst te sluiten. Er had op dit moment ook gestart kunnen worden met de milieuonderzoeken; projectMER) Als straks de fase van vergunningverlening start, zal de provincie erop toezien dat het participatie proces volgens de afspraken uit de omgevingsovereenkomst gevolgd wordt. Dat geen opdracht wordt verleend door de provincie om namens bewoners de juridische geldigheid van haar besluiten te controleren betekent niet dat er onzorgvuldig gehandeld wordt of dat de beginselen van behoorlijk bestuur niet in acht worden genomen.
6	De provincie heeft voorafgaand aan de participatie al met initiatiefnemers en commerciële partijen gesproken over mogelijke locaties en samenwerkingen. Hoe kan de provincie garanderen dat het participatieproces daadwerkelijk open en objectief is geweest, en niet slechts een bevestiging van eerder gemaakte keuzes?	Los van het plangebied (de gele vlekken) zijn er nog geen keuzes gemaakt. De gesprekken met commerciele partijen en de energiecooperatie gaan over de wijze waarop zij kunnen voldoen aan aan het beleidskader lokaal eigendom en participatie. Het gaat dus vooral over het proces. Bijvoorbeeld op welke manier zij het gesprek kunnen voeren over lokaal eigenaarschap of het omgevingsfonds.
7	Hoe verhoudt dit nieuwe plan zich met Windpark Goyerbrug? Dat is voor zover mij bekend nog steeds in procedure, hoewel er inmiddels zo te zien aan wegen en fundaties wordt gewerkt. Het zou jammer zijn om daar weer van voor af aan over te gaan praten.	Het Windpark Goyerbrug is onherroepelijk. Dit betekent dat het windpark gebouwd mag worden. Een nieuw plan moet straks rekening houden met het Windpark Goyerbrug.
8	Met welke partners, initiatiefnemers,	Dat zijn oa. inwoners, bedrijven, belangengroepen, natuurorganisaties, commerciële windontwikkelaars, energiecoöperatie(s) en overlegpartijen zoals het waterschap. Uit de

	investeerders e.d wordt in deze fase gesproken?	groep inwoners en bedrijven die tot 8oom om het gebied wonen is een meedenkgroep opgericht. Inwoners en bedrijven uit een breder gebied – zoals u - worden later digitaal betrokken (waarschijnlijk via een vragenlijst). Door u te abonneren op de digitale nieuwsbrief zorgt u ervoor dat u op de hoogte blijft.
10	Als bewoner van het oostelijkste randje van Culemborg zou ik graag ook meedoen, niet alleen in verkennende gesprekken, maar liefst als bijvoorbeeld aandeel- of obligatiehouder. Welke mogelijkheden worden voorzien?	De mogelijkheden voor financiële participatie worden in deze fase verkend. Het is dus nog niet bekend welke mogelijkheden er zijn voorzien. U wordt op de hoogte gehouden via de nieuwsbrief. Indien gewenst kunt u ook een afspraak maken voor meer informatie. Stuur dan gerust nog een email.